USNESENÍ

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Pavla Koláře a soudců JUDr. Ladislava Bognára a Mgr. Petra Juračky ve věci

navrhovatelů: **a/ Ing. Miroslav T.**, narozený xxx
bytem xxx

b/ Ing. Radomír H., narozený xxx
bytem xxx
oba zastoupeni advokátkou Mgr. Lucií Palíkovou
se sídlem Dlouhá třída 461/3, 736 01 Havířov

za účasti: **Stavební bytové družstvo Havířov**, IČO 00415227
se sídlem Hornosušská 1041/2, Prostřední Suchá, 735 64 Havířov
zastoupené advokátem JUDr. Stanislavem Mouralem, MBA
se sídlem 28. října 2663/150, 702 00 Ostrava

o určení neplatnosti usnesení shromáždění delegátů konaného dne 9. září 2019, o odvolání účastníka řízení proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. července 2020 č.j. 24 Cm 284/2019-98,

takto:

I. Usnesení soudu prvního stupně se **potvrzuje.**

II. Účastník řízení je povinen zaplatit navrhovateli a/ náklady odvolacího řízení ve výši 9.627 Kč k rukám zástupkyně navrhovatele a/ do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

1. Usnesením označeným v záhlaví Krajský soud v Ostravě výrokem I. vyhověl návrhu navrhovatele a/ na vyslovení neplatnosti usnesení přijatých shromážděním delegátů Stavebního bytového družstva Havířov (dále rovněž jen "Družstvo") konaného dne 9. září 2019. Výrokem II. soud prvního stupně pak soud prvního stupně zamítl stejný návrh navrhovatele b/ pro ztrátu aktivní legitimace tohoto navrhovatele, jehož členství v Družstvu bylo v průběhu řízení ukončeno a soud prvního stupně neshledal na jeho straně žádný právní zájem na vydání požadovaného rozhodnutí. Dalšími čtyřmi výroky soud prvního stupně rozhodl podle procesního výsledku řízení o nákladech řízení mezi účastníky (výroky III. a IV.) a nákladech řízení státu (výroky V. a VI.). Důvodem vyhovění návrhu navrhovatele a/ byl především závěr soudu prvního stupně, že nebyly splněny podmínky pro svolání shromáždění kontrolní komisí Družstva, jak k tomu došlo. Tento závěr vyplynul ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, podle nichž kontrolní komise vyzvala představenstvo Družstva ke svolání shromáždění delegátů a výzvu mu doručila dne 13. srpna 2019. Na výzvu reagoval navrhovatel a/, který byl předsedou Družstva, sdělením ze dne 19. srpna 2019 obsahujícím žádost o zaslání podkladů k navrženému programu shromáždění s tím, že pokud (a dokud) nebudou tyto podklady doručeny, nelze shromáždění svolat, protože k pozvánce musí být připojeny podklady k projednávaným záležitostem.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Sedláčková.

Kontrolní komise však představenstvu dne 21. srpna 2019 sdělila, že jeho povinností je shromáždění svolat a nikoliv zahájit jednání o tom, jak budou podkladové materiály dodány, představenstvu podklady nezaslala a napadené shromáždění svolala sama. Zjištěný skutkový stav soud prvního stupně po právní stránce posoudil tak, že způsob svolání se příčí ustanovení § 685 odst. 1 z.č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních korporacích (dále rovněž jen "ZOK"), podle jehož prvního odstavce představenstvo svolá shromáždění delegátů, jestliže jej o to požádala kontrolní komise nebo 10 % zvolených delegátů, jejichž výkon funkce ke dni doručení žádosti představenstvu nezanikl, neurčují-li stanovy nižší počet oprávněných delegátů, a podle jehož druhého odstavce na žádost kontrolní komise nebo delegátů uvedených v odstavci 1, nebo v důležitém zájmu družstva může shromáždění delegátů svolat nejméně jedna třetina členů představenstva, likvidátor nebo kontrolní komise, jestliže ji mělo svolat představenstvo a neučinilo tak bez zbytečného odkladu poté, co tato povinnost vznikla, protože k pozvánce se přikládají veškeré podklady k jednotlivým záležitostem programu shromáždění delegátů, jak upravuje ustanovení § 689 odst. 2 ZOK. Pokud tedy kontrolní komise Družstva neposkytla představenstvu podklady k navrženému programu, nemohlo představenstvo shromáždění svolat, a nebyly proto splněny podmínky uvedené v ustanovení § 685 odst. 2 ZOK, podle nichž může shromáždění svolat někdo jiný, než představenstvo Družstva, protože nezačala běžet lhůta "bez zbytečného odkladu", v níž je představenstvo povinno na výzvu reagovat. Další důvody pro vyslovení neplatnosti pak soud prvního stupně shledal ve skutečnosti, že shromáždění může být svoláno pouze k projednání záležitostí uvedených v žádosti představenstvu o jeho svolání a nikoliv dalších záležitostí, jak k tomu v této věci došlo, a že podklady k projednávaným záležitostem musí být přiloženy k pozvánce a nepostačí tedy pouhé sdělení, kde a kdy se s nimi lze seznámit. Je totiž třeba vzít do úvahy povahu shromáždění delegátů, kdy delegáti zastupují členy družstva ve svém volebním obvodu a vzhledem k obvykle krátké lhůtě mezi doručením pozvánky a konáním shromážděním je proto nutno, aby delegáti měli podklady k dispozici již v době doručení pozvánky, aby s nimi mohli seznámit členy družstva ve svých volebních obvodech a získat jejich stanovisko k projednávaným záležitostem. Soud prvního stupně zjistil rovněž, že podklady, které měli delegáti k dispozici, nebyly zcela totožné s podklady, o nichž bylo jednáno, tato skutečnost by však sama o sobě k vyslovení neplatnosti nevedla právě tak jako skutečnost, že o všech usneseních se hlasovalo naráz. Žádný z důvodů uvedených v ustanovení § 260 z.č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku umožňujících neplatnost nevyslovit pak soud prvního stupně neshledal.

2. Účastník řízení napadl výroky I. a rovněž výroky V. a VI., kterými mu byla uložena povinnost zaplatit navrhovateli a/ a státu náklady řízení, odvoláním, v němž soudu prvního stupně vytkl zejména nesprávné právní posouzení věci. To podle názoru účastníka řízení spočívá v závěru, že součástí pozvánky na shromáždění delegátů musí být podklady k projednávaným záležitostem. S ohledem na ustanovení § 1 odst. 2 z.č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, není podle názoru odvolatele ustanovení § 689 odst. 2 ZOK kogentním ustanovením a účastník řízení proto mohl tuto otázku ve svých stanovách upravit odchylně od zákona. Družstvo ve svých stanovách přijalo úpravu uvedenou v ustanovení článku 53 odst. 4 a 5, podle níž se podklady zasílají pouze "zpravidla" a pokud nebudou spolu s pozvánkou doručeny, bude delegát spolu s pozvánkou informován o místě, kde se s nimi může seznámit, a v souladu s touto úpravou postupovalo při svolání napadeného shromáždění delegátů. Zákon, ani stanovy Družstva neurčují formu, ani obsah žádosti o svolání shromáždění delegátů a nelze proto považovat za správný závěr soudu prvního stupně, že předseda představenstva nepochybil, pokud shromáždění odmítl svolat bez předložených podkladů, protože zákon tuto podmínku nevyžaduje, a ze stejného důvodu nelze dovozovat, že kontrolní komise nebyla oprávněna zařadit na program jiné body, než které uvedla v žádosti o svolání shromáždění. Je pak nutno zdůraznit, že předseda představenstva (navrhovatel a/) vystupoval samostatně a nikoliv jako předseda představenstva Družstva a jeho počínání motivované snahou o uchování funkce je v rozporu s ustanovením § 6 odst. 2 občanského zákoníku. Svolání mimořádného shromáždění delegátů pak bylo nezbytné, neboť zajistit nápravu

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Sedláčková.

nedostatků zjištěných z účetní závěrky a auditu bylo představenstvu Družstva uloženo již řádným shromážděním delegátů konaným dne 14. června 2019, představenstvo však zůstalo zcela nečinné a nereagovalo ani na upozornění kontrolní komise ze dne 14. června 2019 doručené dne 25. června 2019, v němž kontrolní komise požadovala sdělení o přijatých opatřeních do jednoho měsíce. Usnesení soudu prvního stupně by proto mělo být ve výroku I. změněno tak, že návrh bude zamítnut, a změněny by měly být rovněž závislé nákladové výroky. Dne 26. listopadu 2020 pak účastník řízení odvolacímu soudu doručil podání ze dne 25. listopadu 2020, jehož součástí byl zápis ze shromáždění delegátů konaného dne 7. září 2020 a notářský zápis sepsaný notářkou JUDr. Pavlou Doležalovou pod č.NZ 147/2020, N 50/2020, a u jednání před odvolacím soudem s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 1 Odon 61/97, podle něhož skutečnost, že usnesení nejvyššího orgánu právnické osoby je napadeno návrhem na určení neplatnosti, nebrání přijetí obsahově stejného rozhodnutí, dovozoval, že "potvrzením" napadeného usnesení shromážděním delegátů konaným dne 7. září 2020 svolaným v souladu se zákonem došlo k jeho konvalidaci.

3. Navrhovatel a/ ve vyjádření k odvolání požadoval potvrzení napadeného rozhodnutí jako věcně správného a podrobně polemizoval s jednotlivými argumenty uvedenými v odvolání.

4. Poté, co přezkoumal napadené rozhodnutí i průběh řízení, které jeho vydání předcházelo, dospěl odvolací soud k závěru, že odvolání není důvodné.

5. Z obsahu spisu odvolací soud pro účely tohoto rozhodnutí zjistil, že návrhem doručeným soudu prvního stupně dne 22. listopadu 2019 (a tedy v zákonem určené lhůtě) se navrhovatelé a/ a b/ domáhali vyslovení neplatnosti všech usnesení přijatých shromážděním delegátů Stavebního bytového družstva Havířov konaným dne 9. září 2019. Důvod neplatnosti přijatých usnesení navrhovatelé spatřovali v několika skutečnostech. Především podle jejich názoru nebylo shromáždění platně svoláno, protože k tomu nebyly splněny podmínky uvedené v ustanovení § 685 ZOK. K pozvánce na shromáždění delegátů musí být totiž připojeny veškeré podklady k jednotlivým záležitostem programu (§ 689 odst. 2 ZOK). Aby tedy mohlo představenstvo shromáždění svolat, musí mít tyto podklady k dispozici. Představenstvo bylo dne 13. srpna 2019 vyzváno kontrolní komisí ke svolání shromáždění, k výzvě však nebyly připojeny žádné podklady. Navrhovatel a/, který byl předsedou Družstva, proto kontrolní komisi upozornil, že ke svolání shromáždění může dojít teprve po předložení podkladů a kontrolní komisi k jejich předložení vyzval. Ani na základě tohoto sdělení však kontrolní komise představenstvu podklady k projednávaným záležitostem neposkytla a místo toho shromáždění svolala sama, přičemž ani k pozvánce podklady připojeny nebyly, ale bylo v ní pouze uvedeno, kde se s nimi lze seznámit. Nebyla tak splněna podmínka uvedená v ustanovení § 685 odst. 2 ZOK, podle něhož může kontrolní komise shromáždění svolat teprve, jestliže je mělo svolat představenstvo, ale bez zbytečného odkladu to neučinilo. Další důvody neplatnosti spatřovali navrhovatelé ve skutečnosti, že podle jejich názoru si kontrolní komise osobuje vliv na rozhodovací činnost, která náleží představenstvu, že o jednotlivých usneseních bylo rozhodnuto "ad block", že byla projednána záležitost, která nemohla být na programu, protože nebyla uvedena v žádosti o svolání shromáždění (§ 690 odst. 1 ZOK) a že průběh shromáždění nebyl podle názoru navrhovatelů "objektivní a v souladu s předpisy", protože v průběhu shromáždění byly přečteny jiné podklady, než se kterými se delegáti mohli seznámit, a že jednání řídil místopředseda kontrolní komise Ing. Petr Křístek, přestože je měl řídit pověřený člen představenstva.

6. Družstvo označilo ve vyjádření návrh za nedůvodný. Podle jeho názoru bylo představenstvo povinno s ohledem na to, že žádost mu byla doručena dne 13. srpna 2019, a na lhůty uvedené v zákoně a v jeho stanovách svolat shromáždění nejpozději dne 28. srpna 2019, a do té doby mělo ve spolupráci s kontrolní komisí, která svolání nevrhla, připravit program včetně podkladů. Protože k tomu nedošlo, musela jednání svolat kontrolní komise. V této souvislosti Družstvo poukazovalo na čl. 53 odst. 4 svých stanov, podle něhož se spolu s pozvánkou "zpravidla" zasílají

i písemné podkladové materiály, a pokud k tomu nedojde, budou delegáti obeznámeni, kde se lze s podklady seznámit, který byl dodržen. Důvod, proč představenstvo shromáždění nesvolalo, je zcela na jeho straně, protože svolavatelem není kontrolní komise, ale představenstvo, a je jen na něm, jak shromáždění svolá a zorganizuje. Kontrolní komise jako kontrolní orgán Družstva je povinna v případě neochoty představenstva k nápravě zjištěných nedostatků svolat shromáždění delegátů a navrhnout nápravná opatření, jak k tomu došlo, a nejde o přisvojování pravomocí představenstva, jak se navrhovatelé domnívají. K odvolání předsedy představenstva (navrhovatele a/) z funkce došlo v souladu se zákonem a stanovami Družstva. Způsob hlasování, který není výslovně upraven ve stanovách, si pak delegáti přítomní na shromáždění zvolili. Pokud navrhovatelé tvrdili, že podkladové materiály, se kterými se mohli delegáti seznámit, se lišily od těch, které byly přečteny, pak podle názoru Družstva sami navrhovatelé připustili, že tyto materiály se "ve své podstatě z velké části" shodují. Podklady ke shromáždění si vyzvedlo na určeném místě celkem 34 delegátů a pro zbytek delegátů byly distribuovány do jejich poštovních schránek.

7. Podáním doručeným soudu prvního stupně dne 8. června 2020 sdělilo Družstvo, že navrhovatel b/ ukončil členství v Družstvu a ztratil tak aktivní legitimaci v řízení, protože rozhodnutí ve věci již nemůže mít žádný dopad na jeho právní poměry založené na členství v Družstvu. U jednání dne 10. června 2020 zástupkyně navrhovatelů potvrdila, že členství navrhovatele a/ v Družstvu skončilo, podle jejího názoru však má navrhovatel nadále právní zájem na podaném návrhu, neboť v době, kdy si podle zprávy kontrolní komise představenstvo Družstva nepočínalo řádně, byl jeho členem.

8. Soud prvního stupně u jednání, které ve věci nařídil, provedl důkaz stanovami účastníka řízení, jednacím řádem účastníka řízení, korespondencí kontrolní komise družstva a navrhovatele a/ předcházející svolání shromáždění delegátů, zápisem ze shromáždění delegátů včetně prezenční listiny a příloh 3 a 4, z nichž zjištěné skutečnosti popsal v odůvodnění napadeného usnesení, na které v tomto ohledu odvolací soud v celém rozsahu odkazuje, přičemž skutečnost, že došlo k ukončení členství v družstvu navrhovatele b/ byla mezi účastníky řízení nesporná, a pak vydal napadené rozhodnutí.

9. Skutkový stav věci byl mezi účastníky řízení nesporný a těžiště napadeného rozhodnutí (stejně jako těžiště rozhodnutí odvolacího soudu) tak spočívá v právním posouzení věci.

10. Úvodem právního posouzení věci odvolací soud konstatuje, že obchodní zákoník bližší úpravu shromáždění delegátů jako orgánu družstva neobsahoval. Současná právní úprava obsažená v ustanovení § 669 a násl. zákona o obchodních korporacích tedy je novinkou a důvodem jejího přijetí bylo "v zájmu zamezení případných interpretačních pochybností stanovit výslovně základní procedurální náležitosti svolávání a přijímání rozhodnutí shromáždění delegátů", jak uvádí důvodová zpráva. S ohledem na novost úpravy nejsou odvolacímu soudu ohledně této problematiky známa žádná rozhodnutí Nejvyššího soudu. Autoři obou nejrespektovanějších komentářů k zákonu o obchodních korporacích (komentáře vyšlého v nakladatelství C.H. Beck v Praze v roce 2017 dostupného rovněž na serveru Beck on line, a komentáře vyšlého v nakladatelství Wolters Kluwer v Praze v roce 2014 a dostupného rovněž na serveru ASPI) však docházejí ke stejnému závěru, a to, že ustanovení § 689 odst. 2 ZOK je třeba vykládat tak, že delegáti jsou pouze zprostředkovateli vůle členů družstva ve svých volebních obvodech a proto jim musí být spolu s pozvánkou na shromáždění delegátů doručeny i všechny podklady k záležitostem, které mají být na shromáždění projednávány, aby s jejich obsahem mohli v době do shromáždění delegátů seznámit všechny členy družstva ve svých volebních obvodech a získat jejich stanovisko k projednávaným záležitostem. Odvolací soud pak tuto úpravu považuje bez ohledu na ustanovení § 1 odst. 2 občanského zákoníku, na níž odvolatel poukazuje, za obdobného použití závěrů usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2017 vydaného ve věci vedené pod sp.zn. 29 Cdo 387/2016 uveřejněného ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek

pod č. R 10/2019, za úpravu, od níž se nelze odchýlit. Tento závěr podporuje rovněž skutečnost, že tam, kde zákon o obchodních korporacích připouští přijmout ve stanovách družstva úpravu odchylnou od zákona, je to v něm zpravidla výslovně uvedeno, ustanovení § 689 však tuto možnost neobsahuje. Odvolací soud tedy dává zapravdu závěru soudu prvního stupně vyplývajícímu ze zjištěného skutkového stavu, podle něhož kontrolní komise vyzvala představenstvo ke svolání shromáždění delegátů s programem, který navrhla, a představenstvo (resp. navrhovatel a/, který byl předsedou představenstva) na to reagovalo sdělením, že shromáždění delegátů bude možno svolat teprve po předložení podkladů k projednávaným záležitostem, že pokud chtěla kontrolní komise dosáhnout svolání shromáždění delegátů, bylo předložení podkladů k projednávaným záležitostem představenstvu její povinností. Podle názoru odvolacího soudu je totiž povinen podklady k záležitostem, které mají být projednávány, předložit ten, kdo o svolání mimořádného shromáždění delegátů žádá, již proto, že představenstvo nemusí mít k projednávané záležitosti stejné informace (a tedy stejné podklady), jaké má k dispozici žadatel o svolání. Lze tak shrnout, že výzva navrhovatele a/ k předložení podkladů k projednávaným záležitostem adresovaná kontrolní komisi byla adekvátní a pokud k jejich předložení nedošlo, podmínky ke svolání shromáždění kontrolní komisí splněny nebyly. Za vadu při svolávání pak lze s ohledem na ustanovení § 689 odst. 2 ZOK označit rovněž skutečnost, že podklady k projednávaným záležitostem nebyly doručovány delegátům společně s pozvánkou. Poukazuje-li odvolatel na to, že navrhovatel a/ měl zpracovat odpověď na výzvu kontrolní komise bez projednání v představenstvu Družstva, tuto námitku nepovažuje odvolací soud za relevantní pro rozhodnutí s ohledem na ustanovení čl. 60 písm. c/ stanov Družstva, podle nichž předseda představenstva ve věcech družstva jedná za představenstvo, a v tomto případě věc nesnesla odkladu. Irelevantní je rovněž tvrzení, že žádost o svolání byla oprávněná, protože představenstvo nereflektovalo závěry předcházejícího řádného shromáždění delegátů, protože podstatou rozhodnutí je posouzení, zda shromáždění bylo svoláno v souladu se zákonem a stanovami Družstva (§ 258 občanského zákoníku) a nikoliv, zda k jeho svolání byl důvod. Pokud pak účastník řízení doplnil odvolání tak, že shromáždění delegátů konané dne 7. září 2020 svolané v souladu se zákonem napadené usnesení potvrdilo, nevede tato skutečnost ke konvalidaci napadeného usnesení, ale účinky usnesení tohoto shromáždění delegátů mohly nastat teprve ex nunc od jeho přijetí. Podstatou rozhodnutí Nejvyššího soudu, na něž účastník řízení odkazuje, je totiž vysvětlení, že přijaté rozhodnutí napadené návrhem na určení neplatnosti, o němž dosud není rozhodnuto, netvoří překážku pro přijetí obsahově shodného rozhodnutí, a nikoliv závěr, že nově přijaté rozhodnutí o stejné záležitosti konvaliduje rozhodnutí předchozí.

11. Odvolací soud proto ze shora uvedených důvodů napadené usnesení jako věcně správné v souladu s ustanovením § 219 o.s.ř. potvrdil.

12. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 224 odst. 1 o.s.ř. a procesně úspěšnému navrhovateli a/ byla přiznána vůči procesně neúspěšnému účastníkovi řízení jejich náhrada za odměnu advokátky za dva úkony právní služby podle ustanovení § 9 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, po 3 100, Kč, za dva režijní paušály podle ustanovení § 13 odst. 3 téhož předpisu po 300 Kč, za jízdné ve výši 756,02 Kč, za náhradu za ztrátu času za čtyři započaté půlhodiny po 100 Kč a za zvýšení o DPH ve výši 1 670,80 Kč, celkem tedy po korunovém zaokrouhlení ve výši 9 627 Kč. Odvolací soud naopak navrhovateli a/ nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení za odměnu advokátky za další poradu s klientem v délce přesahující jednu hodinu, která se uskutečnila dne 25. listopadu 2020, když s ohledem na to, že odvolací námitky směřovaly pouze proti právnímu posouzení věci soudem prvního stupně, poradu v této délce nepovažuje za účelnou a odměnu za tento úkon právní služby za náklady účelně vynaložené k uplatňování, nebo bránění práva.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Sedláčková.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **může** účastník podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR do dvou měsíců od jeho doručení u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, a to pouze z důvodu, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Bylo-li odvolacím soudem vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta od doručení opravného usnesení. Dovolání je přípustné, jestliže toto rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 237 a § 239 o.s.ř.).

Olomouc 2. prosince 2020

JUDr. Pavel Kolář v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Sedláčková.